

Premiären för ny-gamla Artskyddsförordningen: lavskrika!

Riktlinjer för hur artskyddsförordningen skall tillämpas utfärdades vid midsommar. Den första, och hittills i särklass mest omfattande, tillämpningen beskrivs här av Dag Lindgren.

[Fem skogsavverkningar om sammanlagt 28 hektar i Arbrå nära Bollnäs förbjöds då avverkningarna skulle berör fyra lavskrikerevir.](#) Ett rekordvite på sammanlagt 2 650 000 kronor vid överträdelse.

Lätt konstateras:

- * Lavskrika är "livskraftig", dvs *inte* rödlistad;
- * [Lavskrikans förekomst har sedan 1998 ökat signifikant](#);
- * [Lavskrikan är bland de tio \(av några hundra\) svenska fåglar, vars förekomst ökat mest sista decenniet](#);
- * [Lavskrikan finns inte på Skogsstyrelsens lista över prioriterade fåglar från februari 2016](#) . Detta visar att det finns ett stort antal högre prioriterade arter. Skogsstyrelsens tjänstehen har dock klargjort att det saknar betydelse om en art står på någon lista eller ej. Vad tjänar då listorna till?
- * För lavskrika har Skogsstyrelsen åratals erfarenhet av artskyddsförordningens implementering, ett avskrivet avverkningsförbud av lavskrika var det [första ämnet i Gunnar Lindens naturvårdsblogg](#). Skogsstyrelsen har vana och erfarenhet i detta fall.
- * [Skogsstyrelsen upprättade i juni, i samband med genomgång av artskyddet, artvisa vägledning](#)ar för 65 tydiligen angelägnare fåglar, men inte lavskrika.

Eftersom denna allmänt tillgängliga information inte kan motivera avverkningsförbuden granskade jag beslutsunderlaget.

Argument: Lavskrikans utbredningsområde har sedan länge förskjutits mot norr vilket gör det viktigt att styrka arten på utbredningsområdets gränser

- * Avverkningsförbud utfärdades 7 mil norr om utbredningsområdets sydgräns!
- * [Jag gjorde en egen studie](#). Utbredningsområdet verkar inte förskjutits norrut sedan sekelskiftet.

Argument: Den regionala bevarandestatusen dålig. Men [den regionala förekomsten minskar inte!](#)

Argument: Den lokala bevarandestatusen riskeras. Några ornitologer vid fågelklubben i Bollnäs hade följt utvecklingen inklusive ringmärkning i ursprungligen 21 revir som minskat till 9, varav tre påverkades av de förbjudna avverkningarna.

* De planerade avverkningarna i lavskrikerevir [kom till myndigheternas kännedom eftersom ornitologer intensivstuderade dem](#). Alla "data" från ornitologer. Två ornitologartiklar fanns i beslutsunderlaget, men ingen med för beslutet relevanta uppgifter. Det utlovades en artikel i framtiden, som tydligen inte realiserats. Min granskning pekar på att i teorin irrelevanta faktorer, som enstaka ornitologer och tjänstehen och deras ambitioner, har stor betydelse.

* De "lokala bevarandestatusen" uppskattades för en halv kvadratmil med nio revir. Detta tycks för begränsat område och antal för bevarandestatusskattning. Revirtätheten är inte hotfullt låg, om än minskad.

Övrigt:

* Att lavskrika kommer först indikerar att artbevarandeläget i Sverige är mycket gott.

* Ribban för avverkningsförbud läggs mycket lågt! Då blir nästan alla virkesuttag brottsliga, även om få fall leder till formella förbud. Skogsbruk är nu brottslighet i det fördolda!

* Ingen proportionalitet mellan skador för skogsägare och fördelar för artbevarande.

* Det finns tillräckligt stor tveksamhet omkring argumentationen att omedelbara åtgärder för Skogsstyrelsens artskydd synes motiverad.

Detta sammandrag är något generaliserat och utlämnar en del. [Utförligare analys](#) ger mer detaljer.

Dag Lindgren, pensionerad Skogsprofessor

Detta är en webbartikel, som [publicerades som debattartikel på tidningen Skogens webb](#) 161012.

[Detta .pdf dokument finns här](#) .